

ELS DRETS D'AUTOR DE L'ARTISTA

L'autor d'una obra pel simple fet d'haver-la creat té el dret exclusiu a explotar-la econòmicament, pel seu compte o a través de tercers (per exemple una entitat de gestió com VEGAP) amb consentiment, i a reivindicar els seus drets morals sobre la mateixa.

Existeixen diferents classes de drets d'autor:

► **Drets morals**, dels quals cal destacar principalment, el reconeixement de la paternitat de l'obra i que l'obra s'exploti tal com l'autor desitja. Els mateixos acompanyen a l'artista durant tota la seva vida, sense poder renunciar a ells ni cedir-los a tercers persones.

► **Drets d'explotació**, que comprenen el dret de reproducció, distribució, comunicació pública i transformació de l'obra. Són drets que pertanyen a l'autor en exclusiva, és a dir, ningú podrà exercir els mateixos sense el consentiment obligatòriament per escrit de l'autor. Aquests drets són independents entre si pel que es poden cedir de manera conjunta o independent.

► **Drets patrimonials**, dels quals destaquem el dret de participació o "droit de suite". Gràcies al mateix l'artista tindrà dret a percebre del galerista una participació en el preu de cadascuna de les revendes de l'obra que es realitzi a través de la galeria d'art. És un dret irrenunciable per part de l'artista. El llinar a partir del com s'aplicarà el dret de participació serà quan el preu de la revenda sigui igual o superior a 1.200 euros (exclosos els impostos) i el càlcul de l'import de la participació estarà en funció d'un escalat de percentatges.

Els drets d'explotació i els patrimonials duren tota la vida de l'autor més setanta anys després de la seva mort. És a dir, una vegada mort l'artista tindran dret a reclamar els drets d'autor els hereus de l'artista o la persona o persones que el mateix hagi designat durant setanta anys més.

Quan passa l'esmentat termini l'obra passa a ser de domini públic el que significa que l'obra pot ser utilitzada per qualsevol de forma lliure i gratuïta sempre que respecti els drets morals (autoria i integritat) que sobreviuen a la mort de l'artista.

Fins a aquí la teoria però Pot un galerista fer fotos (reproducció) de les obres que té en la seva galeria?

L'important és entendre que encara que el galerista sigui propietari o exhibeixi obres d'art no té dret a copiar el seu contingut més enllà del seu àmbit privat. Així si el galerista fa una foto de l'obra per a la base de dades de la galeria o per enviar la mateixa a un client no haurà de sol·licitar cap permís a l'artista.

Ara bé, si el galerista utilitza la foto per incloure-la en un catàleg, per penjar-la a la seva pàgina web o per utilitzar-la en la invitació per la inauguració d'una exposició, la cosa canvia: deixem l'àmbit privat per entrar en usos que es consideren de comunicació pública i per tant, el nostre galerista necessitarà l'autorització prèvia i per escrit de l'autor o dels seus hereus o de l'entitat de gestió a la qual l'autor estigui inscrit.

I si el galerista copia íntegrament el text escrit pel comissari de l'exposició per reproduir-ho al catàleg de la galeria? En aquest cas, el galerista haurà de sol·licitar, prèviament a la inclusió del text al catàleg, permís al comissari que és l'autor del text el qual decidirà si l'hi cedeix, sempre per escrit, de forma gratuïta o onerosa.

Pot un galerista destruir una obra o retallar una fotografia per adequar-la al suport? La resposta és rotundament no. Com hem vist l'artista creador té uns drets morals atribuïts per llei, entre els quals es troba el dret a exigir el respecte a la integritat de l'obra. Ambdues accions les hauria de dur a terme amb el consentiment exprés i previ de l'artista.